

אֶפֶּילוּ רַחֲמֵי, כַּד אֵיתוּב בְּשָׁלוֹם, אֲשׁוּי לְקַבְּלֵי לְדִינָא,
בְּגִין (ס"א דהא) דְּאֵנָא פָּלַח קַמֵּיהּ תְּדִיר.

אָמַר רַבֵּי אֲחָא, אָמַר יַעֲקֹב, הַשְׁתָּא לָא אֲעֻטְרִיכְנָא
לְדִינָא, כַּד אֵיתוּב לְבֵית אַבְא, אֲתַפְּלִילְנָא
בְּדִינָא וְאֲתַקְשֵׁר בֵּיהּ. אָמַר רַבֵּי יוֹסִי, לָאוּ חֲכִי, אֲלֵא
אָמַר, הַשְׁתָּא אִם יִהְיֶה אֱלֹהִים עִמָּדִי, דִּינָא
אֲעֻטְרִיכְנָא לְנִטְרָא לִי, עַד דְּאֵיתוּב בְּשָׁלוֹם לְבֵית אַבְא,
אָבַל בִּיּוֹן דְּאֵיתוּב בְּשָׁלוֹם, אֲתַפְּלִילְנָא רַחֲמֵי בְּדִינָא,
וְאֲתַקְשֵׁר בְּקִשּׁוּרָא מְהִימְנָא, לְאֲכַלְלָא כֻּלָּא כְּחַד.
(בראשית כח) וְהָאֲבָן הַזֹּאת אֲשֶׁר שָׁמַתִּי מֵעַבְדָּהּ יִהְיֶה בֵּית
אֱלֹהִים. דְּהָא כְּדִין יֵהֵא כֻּלָּא קִשּׁוּרָא חָדָא, וְהֵאֲ אֲבָן
אֲתַבְּרַכָּא מִימִינָא וּמִשְׂמָאלָא, אֲתַבְּרַכָּא מֵעִילָא
וּמִתַּתָּא, בְּגִין (ד'א) דְּאֵתָן מַעֲשָׂרָא מְכַלָּא.

אָמַר רַבֵּי אַבְא, הָא כְּתִיב, (בראשית כח) וַיִּקַּח מֵאֲבְנֵי

לשון הקודש

הַרְחַמִּים בְּדִין, וְאֲתַקְשֵׁר בְּקִשּׁוּר נֶאֱמָן
לְהַכְלִיל הַכֹּל יְחַד. וְהָאֲבָן הַזֹּאת אֲשֶׁר
שָׁמַתִּי מֵעַבְדָּהּ יִהְיֶה בֵּית אֱלֹהִים, שְׁהָרִי
אִז הַכֹּל יִהְיֶה קִשּׁוּר אַחַד, וְהָאֲבָן הַזֶּה
מִתַּבְּרַכַת מִימִין וּמִשְׂמָאל, מִתַּבְּרַכַת
מִמַּעַלָּה וּמִמַּטָּה, מִשּׁוּם נִהוּ שְׁאֵתָן
מַעֲשָׂר מְכַלָּא.

אָמַר רַבֵּי אַבְא, הִנֵּה פְתוּב וַיִּקַּח
מֵאֲבְנֵי הַמָּקוֹם. וְאִם תֹּאמַר שְׁהָאֲבָן הַזֶּה

בְּשָׁלוֹם, אֲשִׁים כְּנִגְדֵי אֵת הַדִּין, מִשּׁוּם
וְשִׁהָרִי שְׁאֵנִי עוֹבֵד לְפָנָיו תְּמִיד.

אָמַר רַבֵּי אֲחָא, אָמַר יַעֲקֹב, כַּעַת אֵינִי
צָרִיךְ אֵת הַדִּין. כְּשֶׁאֲשׁוּב לְבֵית אָבִי
אֲתַפְּלִל בְּדִין וְאֲתַקְשֵׁר בּוֹ. אָמַר רַבֵּי
יוֹסִי, לֹא כַּד, אֲלֵא אָמַר, עֲכָשׁוּ אִם יִהְיֶה
אֱלֹהִים עִמָּדִי, אֲנִי צָרִיךְ שְׁהָדִין יִשְׁמַר
אוֹתִי עַד שְׁאֲשׁוּב בְּשָׁלוֹם אֶל בֵּית אָבִי.
אָבַל בִּיּוֹן שְׁאֲשׁוּב בְּשָׁלוֹם, אֲכַלִּיל אֵת

הַמָּקוֹם. וְאִי תִימָא דְאַבְנָא דָּא, עֲלָאָה (על) כְּמָה אַבְנִין
 לְאַתְר מוֹתְבִיָּה, לְמִשְׁרֵי עֲלִיָּהוּ, (נ"א הָאֵי דְכְּתִיב) וְהָא כְּתִיב
 וְהָאֲבָן הַזֹּאת אֲשֶׁר שָׁמְתִי מִצְבָּה, (נ"א עֲלִיּוֹנָה מִיבְעֵי לִיהָ). בְּנִין
 (נ"א בִּיּוֹן) דְּאָמַר (בראשית כח) אֵין זָה כִּי אִם בֵּית אֱלֹהִים,
 הָבָא אָרִים לָה קָמָא עֲלָאָה, בְּנִין דְּתָלָא כָּל שְׁבָחָא
 דְּזָה בָּהּ, דְּאֵין זָה לְקִימָא (לְתַמָּא) כִּי אִם בֵּית אֱלֹהִים.
 וְשִׁפִּיר. וְעַל דָּא אֲשֶׁר שָׁמְתִי מִצְבָּה כְּתִיב.

יְהִיָּה בֵּית אֱלֹהִים לְעֵלְמִין, בֵּית אֱלֹהִים, בֵּית יי
 מִיבְעֵי לִיהָ, כְּמָה דְּאֵתְ אָמַר, (עזרא א) לְכוּנֵן אֶת
 בֵּית יי. וְכֵן (תהלים קכב) בֵּית יי גִּלְדָּ. אֶלָּא, אֶתְר דְּבִי
 דִּינָא אִיהוּ מִתְרִין סְטְרִין עֲלָאִין, מִסְטְרָא דִּיּוֹבְלָא,
 דְּאִיהוּ אֱלֹהִים חַיִּים. וּמִסְטְרָא דִּיצְחָק אֱלֹהִים.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, יוֹבְלָא, אָף עַל גַּב דְּדִינִין (נְפִיקִין)
 מִתְעָרִין מִינָהּ, וְכִלְהוּ רַחֲמֵי (דִּינִין), כָּל חִידוּ

לשון הקודש

יְהִיָּה בֵּית אֱלֹהִים, לְעוֹלָמִים. בֵּית
 אֱלֹהִים? בֵּית ה' הִנֵּה צְרִיף לְהִיּוֹת, כְּמוֹ
 שְׁנַאֲמַר לְכוּנֵן אֶת בֵּית ה', וְכֵן (תהלים קכב)
 בֵּית ה' גִּלְדָּ. אֶלָּא מְקוֹם בֵּית הַדִּין הוּא
 מִשְׁנֵי צְדָדִים עֲלִיּוֹנִים – מִצְד הַיּוֹבֵל
 שְׁהוּא אֱלֹהִים חַיִּים, וּמִהַצַּד שֶׁל יִצְחָק
 אֱלֹהִים.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הַיּוֹבֵל, אָף עַל גַּב
 שְׁהַדִּינִים וְיוֹצֵאִים מִתְעוֹרְרִים מִמֶּנָּה

עֲלִיּוֹנָה (על) כְּמָה אַבְנִים לְמָקוֹם מוֹשְׁבָה
 לְשָׂרוֹת עֲלִיָּהֶם, (וְהוּ שְׁכַתוֹבו) וְהָרִי כְּתוּב
 וְהָאֲבָן הַזֹּאת אֲשֶׁר שָׁמְתִי מִצְבָּה –
 וְעֲלִיּוֹנָה הִנֵּה צְרִיף לְהִיּוֹתוֹ מִשּׁוֹם (בִּיּוֹן) שְׁאָמַר
 אֵין זָה כִּי אִם בֵּית אֱלֹהִים, כְּאֵן הָרִים
 אוֹתָהּ מִצְבָּה עֲלִיּוֹנָה, מִשּׁוֹם שְׁתַּלָּה בָּהּ
 כָּל הַשְּׁבָחָה שֶׁל זָה, שְׁאֵין זָה לְקַיָּם וּלְמַשְׁחָה
 כִּי אִם בֵּית אֱלֹהִים, וְנִפְּהָ. וְעַל כֵּן אֲשֶׁר
 שָׁמְתִי מִצְבָּה.

מִיָּנָה נִפְקִין, וְהוּא חֲדוּוֹתָא (ס"א וְהוּא חֲדוּוֹתָא) דְּכֻלָּא. אֵלֹא
 בֵּית אֱלֹהִים, סִטְרָא דְדִינָא קִשְׁיָא, אִי לְטַב, בְּסִטְרָא
 (דִּי וְבִלָּא) דְּשִׁמְאֵלֹא, אֲתַעֵר בֵּיהּ רְחִימוּתָא, כְּמַה דְּאֵת
 אָמַר, (שִׁיר הַשִּׁירִים ב) שְׁמַאלוֹ תַּחַת לְרַאשֵׁי. אִי לְבִישׁ,
 בְּסִטְרָא דְּשִׁמְאֵלֹא, אֲתַעֵר בֵּיהּ דִּינָא קִשְׁיָא, כְּמַה
 דְּאֵת אָמַר, (ירמיה א) מִצְפּוֹן תִּפְתַּח הָרָעָה עַל כָּל יוֹשְׁבֵי
 הָאָרֶץ, וְדָאֵי בֵּית אֱלֹהִים. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, בֵּית
 אֱלֹהִים הֵינּוּ דְּכֻתִּיב, (תהלים מח) קִרְיַת מֶלֶךְ רַב. אִית
 מֶלֶךְ סֵתָם, וְאִית מֶלֶךְ רַב, וְדָאֵי עֲלָמָא עֲלָאָה, מֶלֶךְ
 רַב אִיהוּ, וְדָא הוּא (שם) קִרְיַת מֶלֶךְ רַב.

רַבִּי חֵיָא וְרַבִּי חֲזַקְיָה, הוּוּ יַתְבֵּי תַּחַת אֵילָנֵי דְּחַקֵּל
 אוּנו, אֲדַמוּד רַבִּי חֵיָא, חָמָא לִיהּ לְאֵלִיהוּ,
 אָמַר מִקְסָטִיטוּרָא דְּמַר, חַקְלָא נְהִיר. אָמַר, הַשְׁתָּא
 אֲתִינָא לְאוּדְעָא, דִּירוּשְׁלָם קָרִיב אִיהוּ לְאֵתְחַרְבָּא,

לשון הקודש

שְׁמַעוֹן אָמַר, בֵּית אֱלֹהִים, הֵינּוּ שְׁכֵנֹת
 קִרְיַת מֶלֶךְ רַב. יֵשׁ מֶלֶךְ סֵתָם וְיֵשׁ מֶלֶךְ
 רַב. וְדָאֵי שְׁהַעוּלָם הָעֲלִיּוֹן הוּא מֶלֶךְ רַב,
 וְזוּהִי קִרְיַת מֶלֶךְ רַב.

רַבִּי חֵיָא וְרַבִּי חֲזַקְיָה הֵינּוּ יוֹשְׁבֵים
 תַּחַת הָאֵילָנוֹת שֶׁל שְׂדֵה אוּנו. נִרְדָּם
 רַבִּי חֵיָא, וְרָאָה אֵת אֵלִיהוּ. אָמַר,
 מֵהוּכַחַת הַדְּרָךְ שֶׁל מֵר מֵאִיר הַשְּׂדֵה.
 אָמַר, כַּעַת בָּאתִי לְהוֹדִיעַ שְׁקֻרוּכָה

וְכֻלָּם רַחֲמִים וְדִינִים, כָּל הַשְּׁמֵחוֹת
 יוֹצְאוֹת מִמֶּנָּה, וְהוּא שְׁמַחַת וְהוּא חֲרוֹת
 הַכֹּל. אֵלֹא בֵּית אֱלֹהִים – הַצַּד שֶׁל הַדִּין
 הַקָּשֶׁה. אִם לְטוֹב, בְּצַד הַיּוֹבֵל הַשְּׁמַאל
 מֵתַעֲוֵרֶרֶת בּוֹ אַחְבָּה, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר
 שְׁמַאלוֹ תַּחַת לְרַאשֵׁי. אִם לְרָע, בְּצַד
 הַשְּׁמַאל מֵתַעֲוֵרֶר בּוֹ דִּין קָשֶׁה, כְּמוֹ
 שְׁנַאֲמַר מִצְפּוֹן תִּפְתַּח הָרָעָה עַל כָּל
 יוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ. וְדָאֵי בֵּית אֱלֹהִים. רַבִּי

וְכָל אֵינּוֹן קָרְתִּין דְּחַכְמֵיָא. בְּגִין דִּירוּשְׁלָם דִּינָא
 אִיהוּ, וְעַל דִּינָא קָיָמָא, וְעַל דִּינָא אֲתִתְרַב, וְהָא
 אֲתִיְהִיב רְשׁוֹ לְסַמְא"ל עָלָה, וְעַל תְּקִיפֵי עֲלֵמָא,
 וְאַתִּינָא לְאוֹדְעָא לְחַכְמֵיָא דִּילְמָא יוֹרְכוּן שְׁנֵי
 דִּירוּשְׁלָם, דִּהָא כָּל זְמַנָּא דְאוֹרִייתָא אֲשֶׁתַּכַּח בָּהּ,
 הִיא קָיָמָא. בְּגִין דְאוֹרִייתָא אֵילְנָא דְחַיִּי דְקָיָיְמִי
 עָלָה, (תרי גוסחי אינון) כָּל זְמַנָּא דְאוֹרִייתָא אֲתִיעַר לְתַתָּא
 אֵילְנָא דְחַיִּי לָא אַעֲדִי לְעֵילָא, פָּסַק אוֹרִייתָא לְתַתָּא
 אֵילְנָא דְחַיִּי אֲסַתְלַק (מִינָהּ) מֵעֲלֵמָא.

וְעַל דָּא, כָּל זְמַנָּא דְחַכְמֵיָא יִיְחַדּוּן בָּהּ בְּאוֹרִייתָא,
 לָא יָכִיל סַמְא"ל בָּהּ, דִּהָא כְּתִיב, (בראשית כז)
 הַקּוֹל קוֹל יַעֲקֹב וְהַיְדֵים יְדֵי עֵשָׂו, דָּא הוּא אוֹרִייתָא
 עֲלָאָה, דְאֶקְרִי קוֹל יַעֲקֹב, בְּעוֹד דִּיהוּא קוֹל לָא פָּסַק,
 דְבוֹר שְׁלֵטָא וְיָכֵלָא, וְעַל דָּא לָא אַעֲטְרִיךְ אוֹרִייתָא

לשון הקודש

החיים לא זו למעלה. פסקה התורה
 למטה - עין החיים מסתלק וממנה מן
 העולם.

ועל כן, כל זמן שהחכמים ישמחו
 בתורה, לא יוכל עליהם סמאל, שהרי
 כתוב הקל קול יעקב והידיים ידי עשו.
 זו התורה העליונה שנקראת קול יעקב.
 בעוד שאותו קול לא פוסק, הדבור
 שולט ויכול, ועל כן לא צריך להפסיק

ירושלים להתרבר, וכל אותן קריות
 החכמים, משום שירושלים היא דין,
 ועל דין עומדת ועל דין תתבר, והנה
 נתנה רשות לסמאל עליה ועל גבורי
 העולם, ובאתי להודיע לחכמים אולי
 יאריכו את שנות ירושלים, שהרי כל
 זמן שנמצאת בה תורה - היא עומדת,
 משום שהתורה עין החיים העומד עליה.
 כל זמן שהתורה מתעוררת למטה - עין

לְמַפְסֵק. וְאַתֶּעֶר (דף קנא ע"ב) רַבִּי חֵיָא, וְאַזְלוּ וְאַמְרוּ מְלָה
דָּא לְחַבְיָמָא.

אָמַר רַבִּי יִיסָא, כִּלָּא יָדְעִין דָּא, וְהָכִי הוּא, דְכָתִיב,
(תהלים קכז) אִם ה' לֹא יִשְׁמַר עִיר שָׁוָא שָׁקֵד
שׁוֹמֵר, אֵלִין אֲנׁוּן דְמִשְׁתַּדְּלִין בְּאַזְרֵיתָא, קִרְתָּא
קִדִּישָׁא קִיָּמָא עֲלֵיהּ, וְלֹא עַל גְּבָרִין תִּקְוִין
דְּעֵלְמָא, תִּיַּנּוּ דְכָתִיב אִם ה' לֹא יִשְׁמַר עִיר וְגו'.

וַיֵּרָא וְהִנֵּה בָּאֵר בַּשָּׂדֶה וְגו'. (בראשית כט) רַבִּי יְהוּדָה
פָּתַח וְאָמַר, (תהלים ג) מִזְמוֹר לְדָוִד בְּבָרְחוֹ מִפְּנֵי
אַבְשָׁלוֹם בְּנוֹ. הָאִי קָרָא אֶתְעֵרוּ בֵּיהַ תְּבָרִיא. אֲבָל
מִזְמוֹר לְדָוִד, אֲמַאי קָאֲמַר שִׁירָה, אִי בְּגִין דְּבִרְיָה
אִתְּהוּ דְקָם עֲלֵיהּ, קִינָה יִתִּיר מִיבְעֵי לֵיהּ, דְּהָא
אַבְאִישׁ עֲלוּי דְּבַר נֶשׁ זַעִיר מִקְרִיבׁוּי, מִדְּאַתְרָא סְגִי.
אַלָּא, מִזְמוֹר לְדָוִד, אָמַר שִׁירָה, וְהָכִי בְּעֵי דָוִד,

לשון הקודש

וַיֵּרָא וְהִנֵּה בָּאֵר בַּשָּׂדֶה וְגו'. רַבִּי יְהוּדָה
פָּתַח וְאָמַר, (תהלים ג) מִזְמוֹר לְדָוִד בְּבָרְחוֹ
מִפְּנֵי אַבְשָׁלוֹם בְּנוֹ. בְּפָסוּק הַזֶּה
הִתְעוֹרְרוּ הַחֲבֵרִים, אֲבָל מִזְמוֹר לְדָוִד,
לְמָה אָמַר שִׁירָה? אִם מִשּׁוֹם שֶׁבְּנוֹ הוּא
שָׁקָם עֲלוּי, יוֹתֵר קִינָה הֵיךְ צָרִיךְ לְהִיטֵר,
שֶׁהָרִי הִרַע עֲלוּי עַל הָאָדָם קָצַת מִקְרוֹבֵי
מִשְׁאַחַר הַרְבֵּה. אֲלָא מִזְמוֹר לְדָוִד, אָמַר
שִׁירָה, וְכֵן בְּקֶשׁ דָּוִד, שֶׁחָשַׁב שֶׁהִקְדוּשׁ

בַּתּוֹרָה. וְהִתְעוֹרֵר רַבִּי חֵיָא, וְהִלְכוּ
וְאַמְרוּ אֵת הַדְּבָר הַזֶּה לְחַכְמִים.
אָמַר רַבִּי יִיסָא, הַכֹּל יוֹדְעִים אֵת זֶה,
וְכֵן הוּא, שֶׁכָּתוּב אִם ה' לֹא יִשְׁמַר עִיר
שָׁוָא שָׁקֵד שׁוֹמֵר. אֵלּוּ הֵם שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים
בַּתּוֹרָה, הַקְרִיָּה הַקְדוּשָׁה עוֹמֶדֶת
עֲלֵיהֶם, וְלֹא עַל הַגְּבָרִים הַגְּבוּרִים שֶׁל
הָעוֹלָם, הִינּוּ שֶׁכָּתוּב אִם ה' לֹא יִשְׁמַר
עִיר וְגו'.

דְּחָשִׁיב דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא סָלִיק לִיּוֹה חוּבוֹי לְהִתְהוּא
עֲלֵמָא. פִּיּוֹן דְּחָמָא, דְּהָכָא בְּהַאי עֲלֵמָא בָּעֵי לְמַגְבִּיּה
מִנִּיהּ, חֲדֵי.

תּוֹ, דְּחָמָא דְּעֲלָאי מִנִּיהּ הוּוּ בְּעֲלֵמָא, דְּקָא בְּרָחוּ.
וּכְלָהוּ בְּלַחֲזוּדֵיהוּ. יַעֲקֹב עָרַק, דְּכְתִיב, (הושע יב)
וַיִּבְרַח יַעֲקֹב שָׂדֵה אָרֶם, וְעָרַק בְּלַחֲזוּדָיו. מֹשֶׁה עָרַק,
דְּכְתִיב, (שמות כ) וַיִּבְרַח מֹשֶׁה מִפְּנֵי פַרְעֹה, וְעָרַק
בְּלַחֲזוּדָיו. וְדוֹד בְּרַח, כָּל אֵינּוֹן שׁוֹלְטָנֵי אֲרַעָא, וְכָל
אֵינּוֹן גְּיַבְרֵי אֲרַעָא, וְרִישֵׁיהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל, כְּלָהוּ עָרַקוֹן
עֲמִיּה וּסְחָרִין לִיּוֹה, מִימִינִיהּ וּמִשְׁמָאלִיהּ, לְנִטְרָא לִיּוֹה
מִכָּל סְטָרִין, פִּיּוֹן דְּחָמָא שְׁבַתָּא דָּא, אָמַר שִׁירְתָּא.

וְאָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כְּלָהוּ אֲעָרְעוּ בְּהַאי בְּאֵר. וְדוֹד
אִמָּאי לֹא אֲעָרַע בֵּיתָא. אֲלֵא, דְּדוֹד מְאִירֵי
דְּכָבוּ, הָזָה לְקַבְלִיּהּ, (דְּבִירָא) בְּהִתְהוּא זְמַנָּא, וּבְנִין כְּדֵי.

לשון הקודש

וְדוֹד בְּרַח, כָּל אוֹתָם שְׁלִיטֵי הָאָרֶץ וְכָל
אוֹתָם גְּבוּרֵי הָאָרֶץ וְרֵאשֵׁי יִשְׂרָאֵל, כָּלֵם
בְּרָחוּ עִמּוֹ, וְסוּבְבִים מִימִינוֹ וּמִשְׁמָאלוֹ
לְשֹׁמֵר אוֹתוֹ מִכָּל הַצְּדָדִים. פִּיּוֹן שְׂרָאָה
הַשְּׁבַת הַזֶּה, אָמַר שִׁירָה.

וְאָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כָּלֵם פְּגִשׁוּ אֵת
הַבְּאֵר הַזֶּה. וְלָמָּה דוֹד לֹא פְגִישׁ בָּהּ?
אֲלֵא דוֹד כְּעַל שְׂנְאָה הָזָה כְּנִגְדּוֹ וְשָׁל

בְּרוּךְ הוּא סָלַק אֵת חֲטָאוֹ לְעוֹלָם הַהוּא.
פִּיּוֹן שְׂרָאָה שְׂכָאן בְּעוֹלָם הַזֶּה רוּחָה
לְגַבּוֹת מִמֶּנּוּ, שְׂמַח.

עוֹד, שְׂרָאָה שְׁעֵלְיוֹנִים מִמֶּנּוּ הֵיוּ בְּעוֹלָם
שְׂבָרָחוּ, וְכָלֵם לְבָדָם. יַעֲקֹב בְּרַח,
שְׂכָתוֹב (הושע יב) וַיִּבְרַח יַעֲקֹב שָׂדֵה אָרֶם,
וּבְרַח לְבָדוֹ. מֹשֶׁה בְּרַח, שְׂכָתוֹב (שמות כ)
וַיִּבְרַח מֹשֶׁה מִפְּנֵי פַרְעֹה, וּבְרַח לְבָדוֹ.

לֹא אֶעֱרַע בֵּיתוֹ. לִיעֲקֹב וּמֹשֶׁה, בְּחִדּוֹה קַבִּיל לֹון הָאִי
בְּאֵר, וּבְעֵא לְאֶתְקַרְבָּא בְּחִדְיָהוּ, וְעַל דָּא בִּינֵן דְּחָמָא
לֹון הָאִי בְּאֵר סְלִיקוּ מִיָּא לְגַבְיָהוּ, כְּאֶתְתָּא דְּחִדְיָאֵת
עִם בְּעֵלָה.

וְאִי תִימָא הָא אֵלִיָּהוּ בָּרַח וְלֹא אֶעֱרַע בֵּיתוֹ, אִמְאִי.
אֵלָא, אֵלִיָּהוּ לְתַתָּא מִן בְּאֵר הוּא, וְלֹא לְעֵילָא,
כְּמָה דְּחִוּוּ מֹשֶׁה וְיַעֲקֹב, וּבְגִין כֶּךָ, מְלֻאָךְ אִיהוּ, וְעַבִּיד
שְׁלִיחוּתָא, וּבְגִין דִּיעֲקֹב וּמֹשֶׁה, לְעֵילָא אִינֵון מִן
הַבְּאֵר, בְּאֵר חִדְי לְגַבְיָהוּ, וְסָלִיק לְקַבְּלָא לֹון, כְּאֶתְתָּא
דְּחִדְיָאֵת לְגַבְיָ בְּעֵלָה, וּמְקַבְּלָא לִיהָ.

וַיֵּרָא וְהִנֵּה בְּאֵר בְּשָׂדֶה, רָוָא אִיהוּ, דְּחָמָא הָאִי בְּאֵר
לְעֵילָא, דָּא כְּגִוּוּנָא דָּא, כְּתִיב, (בראשית כט) שְׁלֹשָׁה
עֶדְרֵי עֵאן רוֹבְעִים עָלֶיהָ, אִי אִינֵון (דף קנב ע"א) שְׁלֹשָׁה,
אִמְאִי כְּתִיב, (בראשית כט) וַנָּאֶסְפוּ שָׂמָּה כָּל הָעֶדְרִים.

לשון הקודש

וְיַעֲקֹב, וּמִשׁוּם כֶּךָ הוּא מְלֻאָךְ וְעוֹשֶׂה
שְׁלִיחוּת. וּמִשׁוּם שְׁיַעֲקֹב וּמֹשֶׁה הֵם
לְמַעְלָה מִן הַבְּאֵר, הַבְּאֵר שְׂמִיחָה
אֵלִיָּהוּ וְעֵלְתָה לְקַבֵּל אוֹתָם כְּאִשָּׁה
שְׂשֻׂמְחָה לְבַעֲלָה וּמְקַבְּלַת אוֹתוֹ.

וַיֵּרָא וְהִנֵּה בְּאֵר בְּשָׂדֶה. סוּד הוּא
שְׂרָאָה אֵת הַבְּאֵר הוּוּ לְמַעְלָה, זֶה כְּמוֹ
זֶה. כְּתוּב שְׁלֹשָׁה עֶדְרֵי עֵאן רוֹבְעִים
עָלֶיהָ. אִם הֵם שְׁלֹשָׁה, לָמָּה כְּתוּב

הַבְּאֵר כְּאוֹתוֹ הַזֶּמֶן, וּמִשׁוּם כֶּךָ לֹא כְּפִנְשׁ
כֶּה. אֵת יַעֲקֹב וּמֹשֶׁה קַבְּלָה אוֹתָם
הַבְּאֵר בְּשְׂמִיחָה וְרָצְתָה לְהִתְקַרֵּב עִמָּם.
וְעַל כֵּן, בִּינֵון שְׂרָאָתָה אוֹתָם הַבְּאֵר הוּוּ,
עַלֹו הַמַּיִם אֵלֶיהָ כְּאִשָּׁה שְׂשֻׂמְחָה עִם
בְּעֵלָה.

וְאִם תֹּאמַר, הִנֵּה אֵלִיָּהוּ בָּרַח וְלֹא כְּפִנְשׁ
כֶּה, לָמָּה? אֵלָא אֵלִיָּהוּ הוּא לְמַטָּה מִן
הַבְּאֵר, וְלֹא לְמַעְלָה, כְּמוֹ שְׁהִיוּ מֹשֶׁה

אָלָא, אֵינּוֹן שְׁלֹשָׁה, דְּרוּם, מְזֻרְחָ, צָפוֹן. דְּרוּם מֵהָא
 סְטָרָא, וְצָפוֹן מֵהָא סְטָרָא, וּמְזֻרְחָ בֵּינֵיהוּ, וְאַלִּין
 קַיִימִין עַל הָאֵי בְּאֵר וְאַחֲדָן לִיה, וּמְלִיִין לִיה. מָאִי
 טַעְמָא, בְּגִין, (בראשית כט) כִּי מִן הַבְּאֵר הַהִיא יִשְׁקוּ
 הָעֵדְרִים. הֵינּוּ דְבִתִּיב, (תהלים קד) יִשְׁקוּ כָּל חַיְתוֹ שָׂדֵי.

תוספתא

וַיֵּרָא וְהִנֵּה בְּאֵר בַּשָּׂדֶה. (בראשית כ"ט) (בראשית כ"ט) רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר,
 בְּתִיב (ישעיה נא) שָׁמְעוּ אֵלַי רֹדְפֵי צֶדֶק, אֵינּוֹן דְּתַבְעֵי רְזָא
 דְּמַהִימְנוּתָא, אֵינּוֹן דְּאַתְדַּבְּקוּ בְּקִשּׁוּרָא דְּמַהִימְנוּתָא, אֵינּוֹן דִּידְעִין
 אַרְחוּי דְּמַלְכָּא עֲלָאָה.

כַּד סְלִיקוּ תְרִין, וּנְפְקוּ לְקַדְמוֹת חַד, מְקַבְּלִין לִיה בֵּין תְּרִין דְּרוּעִין.
 תְּרִי נַחְתֵי לְתַתָּא, תְּרִין אֵינּוֹן, חַד בֵּינֵיהוּ. תְּרִין אֵלִין מוֹתְבָּא
 דְּנְבִיאִי, אַתְר דִּינְקֵי בֵיה, חַד בֵּינֵיהוּ, דְּאִיהוּ אַתְחַבֵּר בְּכָלָא, הוּא
 נָטִיל כָּלָא.

הַהוּא בֵּירָא קַדִּישָׁא קָאִים תַּחֲוֹתֵיהוּ, חַקְלָא דְּתַפּוּחִין קַדִּישִׁין
 אִיהוּ. מֵהָא בֵּירָא מַתְּשַׁקְּיִין עֲדָרֵיא, כָּל אֵינּוֹן רְתִיבִין, כָּל

לשון הקודש

צָדֵק. אוֹתָם הַמְּבַקְשִׁים סוּד הָאֲמוּנָה,
 אוֹתָם שְׁנַדְבְּקוּ בְּקִשְׁר הָאֲמוּנָה, אוֹתָם
 שְׂיֹדְעִים דְּרַבִּי הַמְּלַךְ הָעֲלִיּוֹן וּקְרַבּוּ
 שְׁמַעוּ.

בְּשַׁעֲוִלִים שְׁנִים וַיֵּצְאוּ לְקִרְאָת אַחַד –
 מְקַבְּלִים אוֹתוֹ בֵּין שְׁתֵי זְרוּעוֹת. שְׁנִים
 יוֹרְדִים לְמַטָּה, שְׁנִים הֵם, אַחַד בֵּינֵיהֶם.
 שְׁנֵי אֵלֶּה מוֹשֵׁב הַנְּבִיאִים, הַמְּקוֹם
 שְׂיֹנְקִים כּוּ, אַחַד בֵּינֵיהֶם, שְׁהוּא
 מַתְחַבֵּר בְּכָל, הוּא נוֹטֵל הַכֹּל.

אוֹתָהּ בְּאֵר קְדוּשָׁה עוֹמְדַת תַּחְתֵּיהֶם,

וַנֵּאֲסַפּוּ שָׁמָּה כָּל הָעֵדְרִים? אָלָא הֵם
 שְׁלֹשָׁה: דְּרוּם, מְזֻרְחָ, צָפוֹן. דְּרוּם מִן
 הַצַּד הַזֶּה, וְצָפוֹן מֵהַצַּד הַזֶּה, וּמְזֻרְחָ
 בֵּינֵיהֶם. וְאֵלוּ עוֹמְדִים עַל הַבְּאֵר הוּוּ
 וְאוֹחֲזִים אוֹתָהּ וּמְמַלְאִים אוֹתָהּ. מָה
 הַטַּעַם? מִשּׁוּם כִּי מִן הַבְּאֵר הַהִיא יִשְׁקוּ
 הָעֵדְרִים. הֵינּוּ שְׁכָתוּב יִשְׁקוּ כָּל חַיְתוֹ
 שָׂדֵי.

תוספתא

וַיֵּרָא וְהִנֵּה בְּאֵר בַּשָּׂדֶה. רַבִּי אֶלְעָזָר
 אָמַר, בְּתוֹב (ישעיה נא) שָׁמְעוּ אֵלַי רֹדְפֵי

איננו מארי ג'פין. ג' קיימין רביעין (קיימין) על האי בירא, האי בירא מנייהו אתמלי, הדא הוא דכתיב, (בראשית כט) כי מן הפאר ההיא ישקו העדרים וגו'. דא אדנ"י אתקרי, על דא כתיב, (דברים ג) אדני אלהים אתה החילות, וכתיב, (דניאל ז) והאר פניך על מקדשך השמים למען אדני. אדון כל הארץ, הדא הוא דכתיב, (יהושע ג) הנה ארון הברית אדון כל הארץ. (ע"כ תוספתא)

וְנֶאֱסְפוּ שְׁמָה כָּל הָעֵדְרִים, הֵינּוּ דְכֵתִיב, (קהלת א) כָּל הַנְּחָלִים הוֹלְכִים אֶל הַיָּם. (בראשית כט) וַגְּלִלוּ אֶת הָאֶבֶן, מֵעִבְרִין מִיְּנֵה תְּקִיפּוּ דְדִינָא קְשִׁיָּא, הָהוּא דְגָלִיד וְקָרִישׁ, (ס"א מ"ז ד'כ"ז) דְּכַדִּין אֶקְרִי אֶבֶן, וְלֹא נִפְקִי מִיְּנֵה מִיָּא לְבַר. וְכַד אֵינּוּן נִחְלִין אֲתִינּוּ, אֲתִתְקַף דְּרוּם דְּאִיהוּ יְמִינָא, וְלֹא יִכְלָא צְפוּן לְמִקְרַשׁ מִיּוֹן, כְּהֵאֵי נִהְרָא, כַּד מִימּוֹי סְנִיאִין, לָא גְלִידִין וְקָרִישִׁי מִיָּא, כְּנִהְרָא דְמִימּוֹי זְעִירִין.

לשון הקודש

וְנֶאֱסְפוּ שְׁמָה כָּל הָעֵדְרִים, הֵינּוּ שְׁכָנוֹת (קהלת א) כָּל הַנְּחָלִים הוֹלְכִים אֶת הַיָּם. וַגְּלִלוּ אֶת הָאֶבֶן - מֵעִבְרִים מִמְּנֵה אֶת תְּקִיפּוּ דְדִינָא קְשִׁיָּא, אֲתִתְקַף דְּרוּם דְּאִיהוּ יְמִינָא, וְלֹא יִכְלָא צְפוּן לְמִקְרַשׁ מִיּוֹן, כְּהֵאֵי נִהְרָא, כַּד מִימּוֹי סְנִיאִין, לָא גְלִידִין וְקָרִישִׁי מִיָּא, כְּנִהְרָא דְמִימּוֹי זְעִירִין.

היא שדה התפוחים הקדושים. מהפאר הוּוּ מְשָׁקִים הָעֵדְרִים, כָּל אֲוֹתָן הַמְרַכְבוֹת, כָּל אֲוֹתָם בְּעֵלֵי כְּנָפִים. שְׁלִשָּׁה קָיָמִים רֹבְצִים (עומדים) על הפאר הוּוּ. הַפָּאָר הוּוּ מִתְמַלְאָת מֵהֶם. וְהוּוּ שְׁכָנוֹת כִּי מִן הַפָּאָר הֵהִיא יִשְׁקוּ הָעֵדְרִים וְגו'. זֶה נִקְרָא אֲדִנְיָ, וְעַל זֶה כְּתוּב אֲדִנְיָ אֱלֹהִים אַתָּה הַחִלּוֹת, וְכְתוּב וְהָאֵר פָּנֶיךָ עַל מִקְדָּשְׁךָ הַשָּׁמַיִם לְמַעַן אֲדִנְיָ. אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ. וְהוּוּ שְׁכָנוֹת הֵנָּה אֲרוֹן הַבְּרִית אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ. ע"כ תוספתא.

וְעַל דָּא, כִּד אֵינּוּן גַּחְלִין אֲתִיּוּן, אֲתִתְקַף דְּרוּם
 דְּאִיחּוּ יְמִינָא, וּמִיּוּן אֲשֶׁתְּרִיּוּן, וְנִגְדִין וְאַשְׁקִיין
 עֲדָרִיּא, כְּמַה דְּאִמְרֵן דְּכֹתִיב יִשְׁקוּ כָּל חֵיתוּ שְׂדֵי.
 (בראשית כט) וְהִשְׁבּוּ אֶת הָאֶבֶן עַל פִּי הַבְּאֵר, לְמַקּוּמָהּ,
 בְּגִין דְּעֵלְמָא אֲעֻטְרִיד דִּינָא דִּילָהּ, דִּתְהוּי בְּדִינָא
 לְאוֹכְחָא בֵּיה חֵיבָא.

תָּא חֲזִי, יַעֲקֹב כִּד הוּה יְתִיב עַל פִּירָא, וְחָמָא מִיָּא
 דְּסֻלְקִין לְגַבִּיהּ, יָדַע דִּתְפֹּן תְּזַדְּמֵן לִיה אֲתִתִּיהּ.
 וְכֵן בְּמִשָּׁה, כִּד יְתִיב עַל פִּירָא, בִּיּוּן דְּחָמָא דְּמִיָּא
 סֻלְקִין לְגַבִּיהּ, יָדַע דְּאֲתִתִּיהּ אֲזַדְּמִינַת לִיה תְּפֹן, וְהָבִי
 הָוּה לִיה לְיַעֲקֹב, דִּתְפֹּן אֲזַדְּמִינַת לִיה אֲתִתִּיהּ, כְּמַה
 דְּכֹתִיב, (בראשית כט) עֹדְנֵנוּ מְדַבֵּר עִמָּם וְרָחַל בָּאָה עִם
 הַצֹּאן, וַיְהִי כַּאֲשֶׁר רָאָה יַעֲקֹב אֶת רָחַל וְגו'. מִשָּׁה,
 דְּכֹתִיב, (שמות ו) וַיָּבֹאוּ הָרֹעִים וַיִּגְרְשׁוּם וְגו', וְתְפֹן

לשון הקודש

וְרָאָה הַמַּיִם עוֹלִים אֵלָיו, יָדַע שְׁשָׁם
 תְּזַדְּמֵן לוֹ אֲשֶׁתּוֹ. וְכֵן בְּמִשָּׁה, כְּשִׁישֵׁב
 עַל הַבְּאֵר, בִּיּוּן שְׂרָאָה שְׁהַמַּיִם עוֹלִים
 אֵלָיו, יָדַע שְׂאֲשֶׁתּוֹ תְּזַדְּמֵן לוֹ לְשָׁם. וְכֵן
 הָיָה לְיַעֲקֹב, שְׁשָׁם הַזְּדַמְנָה לוֹ אֲשֶׁתּוֹ,
 כְּמוֹ שְׂכָתוֹב עֹדְנֵנוּ מְדַבֵּר עִמָּם וְרָחַל
 בָּאָה עִם הַצֹּאן. וַיְהִי כַּאֲשֶׁר רָאָה יַעֲקֹב
 אֶת רָחַל וְגו'. מִשָּׁה, שְׂכָתוֹב (שמות ו)
 וַיָּבֹאוּ הָרֹעִים וַיִּגְרְשׁוּם וְגו', וְשָׁם

וְעַל כֵּן, כְּשִׂאוֹתָם גַּחְלִים בָּאִים, מִתְחַזֵּק
 הַדְּרוּם, שֶׁהוּא הַיְמִינִי, וְהַמַּיִם מִפְּשִׁירִים
 וְשׁוֹפְעִים וּמִשְׁקִים אֶת הָעֲדָרִים, כְּמוֹ
 שְׂאִמְרֵנוּ, שְׂכָתוֹב יִשְׁקוּ כָּל חֵיתוּ שְׂדֵי.
 וְהִשְׁבּוּ אֶת הָאֶבֶן עַל פִּי הַבְּאֵר,
 לְמַקּוּמָהּ, מִשּׁוּם שֶׁהָעוֹלָם צְרִיךְ אֶת
 הַדִּין שְׁלָהּ, שֶׁתְּהִיָּה בְּדִין, לְהוֹכִיחַ אֶת
 הָרָשָׁעִים בָּהּ.
 בָּא רָאָה, כְּשִׁינְעֻקֵּב הָיָה יוֹשֵׁב עַל הַבְּאֵר

אֲזַדְמַנַּת לִיהַ צְפוּרָה, (דף קנב ע"ב) בְּגִין דִּיהוּא בְּאֵר
בְּרַמָּא לֹזֵן.

תָּא תָּזִי הַאי בְּאֵר, שְׁבַע זְמַנִּין כְּתִיב בְּפִרְשָׁתָא דָּא,
בְּגִין דִּיאִהוּ רְמִזוּ לְשִׁבְעָה. וְהָכִי אֶקְרִי בְּאֵר שְׁבַע,
(ובגין) בְּאֵר דָּא, אֲדַכְּרַ שְׁבַע זְמַנִּין בְּפִרְשָׁתָא דָּא.
דְּכְתִיב, (בראשית כט) וַיֵּרָא וְהִנֵּה בְּאֵר בְּשָׂדֵהָ. כִּי מִן הַבְּאֵר
הָהִיא. וְהָאֶבְן גְּדוּלָּה עַל פִּי הַבְּאֵר. וְנֶאֱסַפּוּ שָׁמָּה כָּל
הָעֵדְרִים וְגו' מֵעַל פִּי הַבְּאֵר. וְהִשְׁקוּ אֶת הַעֲזָן
וְהִשִּׁיבוּ אֶת הָאֶבְן עַל פִּי הַבְּאֵר. וְגִלְלוּ אֶת הָאֶבְן
מֵעַל פִּי הַבְּאֵר. וַיִּגַּל אֶת הָאֶבְן מֵעַל פִּי הַבְּאֵר. הָא
שְׁבַעָה. וּבִדְאִי דִּהָכִי הוּא.

בְּמִשָּׁה לָא כְּתִיב אֶלָּא זְמַנָּא חֲדָא, דְּכְתִיב, (שמות ב)
וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ מִדְיָן וַיֵּשֶׁב עַל הַבְּאֵר. בְּגִין
דְּמִשָּׁה, אֲתַפְּרֵשׁ מְכַל וְכַל מִפִּיתָא דְּלִתְתָּא, וַיַּעֲקֹב לָא

לשון הקודש

הַבְּאֵר. וְנֶאֱסַפּוּ שָׁמָּה כָּל הָעֵדְרִים וְגו'
מֵעַל פִּי הַבְּאֵר. וְהִשְׁקוּ אֶת הַעֲזָן
וְהִשִּׁיבוּ אֶת הָאֶבְן עַל פִּי הַבְּאֵר. וְגִלְלוּ
אֶת הָאֶבְן מֵעַל פִּי הַבְּאֵר. וַיִּגַּל אֶת
הָאֶבְן מֵעַל פִּי הַבְּאֵר. הָרִי שְׁבַעָה,
וּבִדְאִי שְׁבַעָה זְה.

בְּמִשָּׁה לָא כְּתִיב אֶלָּא פַעַם אַחַת,
שְׁכַתוּב וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ מִדְיָן וַיֵּשֶׁב עַל

הַזְדְּמַנָּה לוּ צְפוּרָה, מִשּׁוּם שְׂאוּתָהּ
הַבְּאֵר גְּרַמָּה לְהֵם.

בְּאֵר רְאֵה, הַבְּאֵר הוּזוּ כְּתוּבָה שְׁבַע
פַּעַמִּים בְּפִרְשָׁה הוּזוּ, מִשּׁוּם שֶׁהִיא רְמִזוּ
לְשִׁבְעָה. וְכֹךְ נִקְרְאוּת בְּאֵר שְׁבַע. וּמִשּׁוּם
הַבְּאֵר הוּזוּ גְזַבְרַת שְׁבַע פַּעַמִּים בְּפִרְשָׁה
הוּזוּ, שְׁכַתוּב וַיֵּרָא וְהִנֵּה בְּאֵר בְּשָׂדֵהָ. כִּי
מִן הַבְּאֵר הָהִיא. וְהָאֶבְן גְּדוּלָּה עַל פִּי

אֶת־פַּרְשׁ בְּלָל. בְּמֹשֶׁה חַד, בְּמָה דְכָתִיב, (שיר השירים ו)
 אַחַת הִיא יוֹנְתֵי תַמְתֵּי. אַחַת הִיא לְאִמָּה. וּבְגִין כִּךְ
 מֹשֶׁה מְאָרִיחַ דְּבֵיתָא הָוָה, וְאַסְתַּלַּק לְעִילָא, בְּמֹשֶׁה
 כְּתִיב, (שמות ב) וַיֵּשֶׁב עַל הַבְּעָר, בְּיַעֲקֹב וַיֵּרָא וְהִנֵּה בָּאֵר
 בְּשָׂדֵה, וְלֹא כְתִיב וַיֵּשֶׁב עַל הַבְּעָר.

דְּבַר אַחַר (בראשית כח) וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּעָר שֶׁבַע וַיֵּלֶךְ
 חֲרָנָה, רַבִּי אֲבָא פִתַּח וְאָמַר, (תהלים קו) אֲשֶׁרִי
 שְׁמֵרִי מִשֶּׁפֶט עֲשֵׂה עֲדָקָה בְּכָל עֵת. אֲשֶׁרִי שְׁמֵרִי
 מִשֶּׁפֶט, זַכַּיִן אֵינֹן יִשְׂרָאֵל, דְּקִדְשָׁא בְרִידָא הוּא יְהִיב
 לֹון אֲוִרֵיתָא דְקִשׁוּט לְאַשְׁתַּדְלָא בְּהַ יִמָּא וְלִילִי.
 דְהָא כָּל מָאן דְאַשְׁתַּדַּל בְּאֲוִרֵיתָא, אֵית לֵיה חִירוֹ
 מִכְּלָא, חִירוֹ מִן מוֹתָא דְלֹא יִכְלָא לְשַׁלְטָאָה עֲלֵיהּ,
 וְהָא אוֹקְמוּהָ. בְּגִין דְכָּל מָאן דְאַשְׁתַּדַּל בְּאֲוִרֵיתָא
 וְאַתְאַחִיד בְּהַ, אַתְאַחִיד בְּאִילְנָא דְחַיִּי. וְאִי אֲרַפִּי

לשון הקודש

חֲרָנָה - רַבִּי אֲבָא פִתַּח וְאָמַר, (תהלים קו)
 אֲשֶׁרִי שְׁמֵרִי מִשֶּׁפֶט עֲשֵׂה עֲדָקָה בְּכָל
 עֵת. אֲשֶׁרִי שְׁמֵרִי מִשֶּׁפֶט, אֲשֶׁרִי הֵם
 יִשְׂרָאֵל שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נָתַן לָהֶם
 תּוֹרַת אֱמֶת לְהַשְׁתַּדַּל בְּהַ יָמִים וְלִילוֹת,
 שְׁהֵרִי כָּל מִי שֶׁמִּשְׁתַּדַּל בַּתּוֹרָה, יֵשׁ לוֹ
 חֲרוֹת מִהַכּל, חֲרוֹת מִן הַמְּנוֹת, שְׁלֹא
 יִכּוּל לְשַׁלֵּט עָלָיו, וְהֵרִי פְרָשׁוּהּ, מִשּׁוּם
 שְׁכַּל מִי שֶׁמִּשְׁתַּדַּל בַּתּוֹרָה וְנִאָחַז בְּהַ,

הַבְּעָר. מִשּׁוּם שֶׁמֹשֶׁה נִפְרַד מִכָּל וְכָל
 מִהַבֵּית שְׁלֹמֹמָה, וַיַּעֲקֹב לֹא נִפְרַד בְּלָל.
 בְּמֹשֶׁה אַחַד, בְּכַתוּב (שיר ו) אַחַת הִיא
 יוֹנְתֵי תַמְתֵּי. אַחַת הִיא לְאִמָּה. וּמִשּׁוּם
 כִּךְ מֹשֶׁה הִנֵּה פִעַל הַבֵּית וְהַתְעַלָּה
 לְמַעַלָּה. בְּמֹשֶׁה כְּתוּב וַיֵּשֶׁב עַל הַבְּעָר.
 בְּיַעֲקֹב - וַיֵּרָא וְהִנֵּה בָּאֵר בְּשָׂדֵה, וְלֹא
 כְּתוּב וַיֵּשֶׁב עַל הַבְּעָר.

דְּבַר אַחַר וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּעָר שֶׁבַע וַיֵּלֶךְ

נְרַמִּיה מֵאֵילָנָא דְחַיִּי, הָא אֵילָנָא דְמוֹתָא שְׂרִיָא
עֲלוּי, וְאֵתְאַחִיד בֵּיה. הָדָא הוּא דְכְתִיב, (משלי כד)
הַתְרַפִּיתָ בַּיּוֹם צָרָה צָרָה צַר כַּחֲכָה. הַתְרַפִּיתָ, אִי אֲרִפִּי
יְדוּי מֵאוּרֵייתָא.

בַּיּוֹם צָרָה צַר כַּחֲכָה, מָאִי צַר כַּחֲכָה. צַר כַּחֲכָה,
דְּהָא אִיהִי תְדִיר לִימִינָא. וְנִטְרִירוּ דִּילָהּ תְדִיר
עַל בַּר נָשׁ כַּד אָזִיל בְּאוּרְחוּי דְאוּרֵייתָא, וּכְדִין דְּחֵי
לִיה לָרַע לְבַר דְּלֹא יִקְרַב לְגַפִּיה דְּבַר נָשׁ, וְלֹא יִכִּיל
לְקַטְרָנָא לִיה. וְכַד בַּר נָשׁ אֲסִטִּי מֵאוּרְחוּי דְאוּרֵייתָא
וְאֲתַרְפִּי מִנָּה, כְּדִין צַר כַּחֲכָה, בְּגִין דְּהוּא רַע,
דְּאִיהוּ שְׂמַאֲלָא שְׁלִיט עֲלֵיה דְּבַר נָשׁ, וְדְחֵי לִיה לְהֵאִי
כַּח לְבַר, עַד דְּדְחִיק לִיה אֶתְר בְּעָקוּ.

דְּבַר אַחַר צַר כַּחֲכָה, דְּכַד בַּר נָשׁ אַחִיד בְּאוּרְחוּי
דְאוּרֵייתָא, אֲתַרְחִים לְעֵילָא וְאֲתַרְחִים לְתַתָּא,

לשון הקודש

את הרע החוצה שלא יקרבו לבן האדם
ולא יוכל לקטרנו לו. וכשאדם סוטה
מדרכי התורה ומתרפה ממנה, אזי צר
כח כה, משום שאותו הרע, שהוא
השמאל, שולט על האדם, ודוחה את
ה"כה" הוה החוצה, עד שדוחק אותו
מקום בפָּרָה.

דְּבַר אַחַר צַר כַּחֲכָה – שְׂפַאֲשֵׁר בֵּין
אָדָם אוּחוּ בְּדַרְכֵי הַתּוֹרָה, נֶאֱהָב

נֶאֱחָזוּ בְּעֵין חַיִּים. וְאִם מִרְפָּה אֶת עַצְמוֹ
מֵעֵין חַיִּים, הִגָּה עֵין הַמּוֹת שׁוֹרָה עֲלוּי
וְנֶאֱחָזוּ בּוֹ. זֶהוּ שְׂכַתוּב (משלי כד) הַתְרַפִּיתָ
בַּיּוֹם צָרָה צָרָה צַר כַּחֲכָה. הַתְרַפִּיתָ – אִם
מִרְפָּה יָדִינוּ מִן הַתּוֹרָה.

בַּיּוֹם צָרָה צַר כַּחֲכָה, מַה זֶה צַר
כַּחֲכָה? צַר כַּחֲכָה, שֶׁהָרִי הִיא תְּמִיד
לְיָמִין, וְשִׁמְרַתָּה תְּמִיד עַל בֵּין אָדָם
כְּאֲשֶׁר הוֹלֵךְ בְּדַרְכֵי הַתּוֹרָה, וְאִזּוּ דוּחָה

וְרַחֲמָא דְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא חַוִּי, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר,
 (שמואל ב יב) וַיֵּי אֲהַבּוּ, דְהִתּוּה רַחֲמֵי דְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא,
 וְרַחֲמִים לִיה. וְכַד בַּר נָשׁ אֲסִי מֵאַרְחֵי דְאֹרֵייתָא,
 כְּדִין צַר כַּח כַּח, צַר דִּילִיה, וּמֵאַרְי דְכְּבוּ אִיהוּ
 לְגַבִּיה, וְשְׁלִיט עֲלוּי הַהוּא דְאַקְרִי רַע. עַד דְמִקְטַרְג
 בֵּיה בְּתַאי עֲלָמָא, וּבְעֲלָמָא דְאַתִּי.

תָּא חַוִּי, הַאי רַע דְאַיְהוּ יַצַּר הָרַע, שְׁלִיט עַל
 עֲלָמָא בְּכַמְחָ סְטֵרִין. וּבְכַמְחָ שְׁלֵטְנוּ אִית לִיה
 בְּעֲלָמָא, וְאַיְהוּ חַוִּיָּא תְּקִיפָא דְחַב בֵּיה אָדָם, וּכְשֵׁלִין
 בֵּיה בְּנֵי עֲלָמָא, וּמִשְׁכִּי לִיה עֲלִיחּוּ, עַד דְאַפִּיק
 לֹון נְשַׁמְתִּיהוּ.

וְתָא חַוִּי, כַּד אִיהוּ שְׁלִיט, שְׁלִיט עַל גּוֹפָא. וּכְיִן
 דְעַל גּוֹפָא שְׁלִיט, נְשַׁמְתָּא נְפָקָא מִנִּיה, בְּנִין
 דְגּוֹפָא אֲסֵתָאב, וְנְשַׁמְתָּא סְלָקָא. וְלֹא שְׁלִיט עֲלִיה

לשון הקודש

בא ראה, הרע הזה, שהוא יצר הרע, שולט על העולם בכמה צדדים, וכמה שלטון יש לו בעולם, והוא נחש תקיף שחטא בו אדם, ונכשלים בו בני העולם ומושכים אותו עליהם, עד שמוציא להם את נשמותיהם.

ובא וראה, כשהוא שולט, שולט על הגוף. וכיון ששולט על הגוף, יוצאת

למעלה ונאקב למטה, והוא אהוב של הקדוש ברוך הוא, כמו שנאמר (שמואל ב-יב) וְה' אֲהַבּוּ, שהיה אהוב של הקדוש ברוך הוא, ואוהב אותו. וכשאדם סוטה מהדרכי התורה, אזי צר כח כה, צר שלו ובעל שנאה הוא אליו, ושולט עליו אותו שנקרא רע, עד שמקטרג בו בעולם הזה ובעולם הבא.

עד דנטיל רשו. וכמה אינון דאתין מסטריה, ושלטין
 על עלמא. והא תנינן דכל עובדין דעלמא
 דאתעבדו, ושלטי בהו, ואית ליה ממנן ושמשון,
 בלהו שמשון בעובדין דעלמא.

ועל דא איהו קץ דשמאלא, והא אוקמוה, דאית
 קץ לימינא, ואית קץ לשמאלא, והאי קץ
 דשמאלא, איהו קץ כל בשר. קץ כל בשר אקרי,
 קץ כל רוחא לא אקרי, ורוזא דמלה, דא איהו
 קץ (כל בשר) ודא איהו קץ, דא קץ על בשרא ודא
 על רוחא. בגין כך, דא פנימי ודא חיצוני. דא
 ימינא, ודא שמאלא. דא קדישא, ודא מסאבא.
 והא אוקמוה.

ותא חזי, רוזא עלאה קדישא דמהימנותא, רוזא
 דעלמא דדכוורא ועלמא דנוקבא, וכל קדישא

לשון הקודש

והקץ של השמאל הזה הוא קץ כל
 בשר. נקרא קץ כל בשר, לא נקרא קץ
 כל רוח, וסוד הדבר - זהו קץ וכל בשרו
 וזהו קץ. זה קץ על בשר, וזה על רוח.
 משום כך זה פנימי וזה חיצוני, זה ימין
 וזה שמאל, זה קדוש וזה טמא, והנה
 פרשוה.

ובא וראה סוד עליון קדוש של
 האמונה, הסוד של עולם הזכר ועולם

ממנו הנשמה, משום שהנוף נטמא,
 והנשמה עולה, ואין שולט עליו עד
 שנוטל רשות. וכמה הם שבאים מצדו
 ושלטים על העולם, והרי שנינו שכל
 מעשי העולם שנעשים ושלטים בהם,
 ויש לו ממנים ושמשים, כלם שמשים
 במעשי העולם.

ועל כן הוא קץ של השמאל, והרי
 פרשוה שיש קץ לימין ויש קץ לשמאל,

דְּקִדְּשִׁין בֵּיתוֹ, וְכָל רֵזִי דְמַהֲיִמְנוּתָא מִהָכָא נִפְקִין. וְכָל
 חַיִּין וְכָל חִירוֹ וְכָל טַבִּין וְכָל ^(דף קנג ע"א) נְהוּרִין מִהָכָא
 אֵינּוּן, וְכָל בְּרַכָּאן וְטַלֵּי גְדָבָאן וְכָל רְחִימוֹ דְרְחִימוּתָא
 כְּלָא מְסַטְרָא דָא, רוּזָא דְדָרוּם.

מְסַטְרָא דְצַפּוֹן מִתְפַּשְׁטִי דְרַגִּין, עַד דְמַטָּא לְתַתָּא
 קְסִטּוּפָא דְדַהֲבָא, בְּסַטְרָא מְסַאֲבָא,
 לְכַלּוּכָא דְמְסַאֲב, וְאַחִיד לְהַאי לְעֵילָא וְאַחִיד לְהַאי
 לְתַתָּא, וְהָכָא מְזִדְוִיגֵי דְכַר וְנוֹקְבָא כְּחַדָּא, וְאֵינּוּן
 רוֹכְבֵי נְחָשׁ, רוּזָא דְדְכַר וְנוֹקְבָא, וְרוּזָא דָא עֲזָאוּ"ל.

וּמִהָכָא מִתְפַּרְשִׁין דְרַגִּין, וְנִפְקִין פְּמָה סְטְרִין
 לְעֵלְמָא, דְמִתְפַּשְׁטִין מִהָכָא, וְשָׁלְטִין עַל
 עֵלְמָא, וְכִלְהוּ סְטְרֵי מְסַאֲבָא, וְרַבְרַבִּין מְמַנְן גּוֹ
 עֵלְמָא. תָּא חַיִּי, עֵשׂוֹ פִּד נֶפֶק לְעֵלְמָא, פּוּלִיָּה סוּמְקָא
 כּוּרְדָּא, בְּשַׁעְרָא כְּגוּוּנָא דְשַׁעִיר, וּמִתְמַן אֵלּוּפִין מְמַנְן

לשון הקודש

למעלה, ואוחז את זה למטה. וכאן
 מזדווגים זכר ונקבה יחד, והם רוכב
 נחש, הסוד של זכר ונקבה, וזה סוד
 עזאו"ל.

ומכאן נפרדות הדרגות ויוצאים פמה
 צדדים לעולם, שמתפשטים מכאן
 ושולטים על העולם, וכלם צדדי
 השמאיה, וממנים שרים לתוך העולם.
 בא ראה, בשיצא עשו לעולם, כלו אדם

הנקבה, וכל קדש הקדשים בו, וכל
 סודות האמונה מכאן יצאו, וכל החיים
 וכל החרות, וכל הטובות וכל האורות
 הם מכאן, וכל הברכות וטללי נדבות,
 וכל האהבה של האהבות הכל מהצד
 הזה, סוד הדרום.

מצד הצפון מתפשטות דרגות עד
 שמגיעה למטה פסלת הזהב, בצד
 השמאיה, לכלוף טמא, ואוחז את זה